

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Głowczyński

Protokolant: star. sekr. sądowy Magdalena Teteruk

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku A. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o wysokość renty rodzinnej

na skutek odwołania A. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 8 czerwca 2016 r.

znak (...)

I. **oddala odwołanie,**

II. **zasądza od wnioskodawczyni na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

SSO Krzysztof Głowczyński

Sygn. akt VU 762/16

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 08 czerwca 2016 r., znak: (...) przyznał wnioskodawczyni A. M. od dnia (...) prawo do renty rodzinnej. W celu obliczenia wysokości tego świadczenia, do ustalenia podstawy wymiaru renty osoby zmarłej przyjął podstawę wymiaru renty tej osoby. Organ rentowy wskazał, że podstawa wymiaru renty osoby zmarłej obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 250% przez kwotę bazową 717,16 zł wynosiłaby 1.792,90 zł (po waloryzacji od 01 marca 2016 r. 5.253,77 zł.). Ponadto do ustalenia wysokości świadczenia, jakie przysługiwałoby osobie zmarłej Oddział ZUS uwzględnił 14 lat i 9 miesięcy (177 miesięcy) okresów składkowych oraz okres brakujący do 25 lat 10 lat i 3 miesięcy. Wysokość renty osoby zmarłej obliczył na kwotę 644,73 zł, po waloryzacji od 01 marca 2016 r. - 1.889,18 zł. Ostatecznie stwierdził, że renta rodzinna od (...) dla jednej osoby uprawnionej wynosi 85% świadczenia osoby zmarłej (85% x 1.889,18 zł=) 1.605,80 zł. Organ rentowy stwierdził, iż renta rodzinna ustalona decyzją z dnia 08 czerwca 2016 r. zostaje zawieszona ponieważ jest świadczeniem mniej korzystnym – nadal będzie płatna emerytura jako świadczenie korzystniejsze.

W odwołaniu od powyższej decyzji, zaskarżonej w całości, A. M. zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydanej decyzji polegający na błędnym ustaleniu kwoty bazowej na kwotę 717,16 zł, w sytuacji gdy od dnia 01 marca 2016 r. kwota bazowa wynosi 3.408,62 zł. oraz przyjęciu, że podstawa wymiaru renty zmarłego R. M. wynosiła 1.792,90 zł., w sytuacji gdy powinna wynosić 8.521,55 zł ($250\% \times 3.408,62 \text{ zł}$). Wskazując na powyższe wnioskodawczyni wniosła zmianę decyzji poprzez przyznanie jej renty obliczonej przy przyjęciu kwoty bazowej w wysokości 3.408,62 zł oraz podstawy wymiaru w kwocie 8.521,55 zł.

W uzasadnieniu A. M. podniosła, że zaskarżona decyzja nie wskazuje podstawy posłużenia się przy ustalaniu wysokości renty rodzinnej kwotą 717,60 zł jako kwotą bazową ani dlatego że za podstawę wymiaru renty została przyjęta kwota 1.792,90 zł, w sytuacji gdy organ rentowy wskazuje jednocześnie, że po waloryzacji kwota ta powinna wynosić 5.253,77 zł. Wnioskodawczyni wskazała również, że R. M. otrzymywał rentę rodzinną w wysokości 3.154,40 zł. Ostatecznie wnioskodawczyni wniosła o przyznanie renty rodzinnej w kwocie 2.604,35 zł.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o oddalenie odwołania i w uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie wskazał, że do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 12 miesięcy od 01 maja 1973 r. do 30 kwietnia 1974 r., gdzie wwpw wynosi 261,26 %, ale został ograniczony do 250 % zgodnie z art. 15 ust. 5 ustawy emerytalnej. Uwzględniono 14 lat i 9 miesięcy (177 miesięcy) okresów składkowych oraz 10 lat i 3 miesiące (123 miesiące) okresów brakujących do 25 lat. Wysokość emerytury po waloryzacji, która przysługiwałaby zmarłemu od 01 marca 2016 r. wynosiłaby miesięcznie 1.889,18 zł. Organ rentowy zacytował treść przepisów art. 73 i 21 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, po czym stwierdził, iż nie można w sprawie ustalić podstawy wymiaru na nowo w myśl art. 15, bowiem zmarły nie wykazał wynagrodzenia z 10 kolejnych lat kalendarzowych wybranych z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o rentę rodzinną, tj. w latach 1996 - 2015 (art. 15 ust. 1) oraz nie udokumentował wynagrodzenia z 20 lat kalendarzowych w całym okresie ubezpieczenia (art. 15 ust. 6). W takiej sytuacji możliwe było jedynie zastosowanie wariantu pierwszego, tj. przyjęcie podstawy wymiaru renty, z uwzględnieniem kolejnych waloryzacji. Z tego względu brak jest podstaw do zastosowania nowej kwoty bazowej przy ustalaniu renty rodzinnej.

Organ rentowy wskazał ponadto, że mąż wnioskodawczyni miał ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Przy ustalaniu podstawy wymiaru takiej renty nie stosuje się ograniczenia wskaźnika wysokości podstawy, o którym mowa w art. 15 ust. 5 ustawy emerytalnej, a ponadto ustawodawca gwarantuje, że renta z ubezpieczenia wypadkowego nie może być niższa niż 80% podstawy jej wymiaru dla osoby całkowicie niezdolnej do pracy i 60% podstawy jej wymiaru dla osoby częściowo niezdolnej do pracy. Jakkolwiek załączona do odwołania decyzja z dnia 02 marca 2016 r. wysokość renty R. M. po waloryzacji od 01 marca 2016 r. określa na kwotę 1.400,08 zł., to jednak zgodnie z w/w przepisem organ rentowy był zobligowany do podwyższenia renty z zastosowaniem gwarantowanej wysokości renty wypadkowej, do wysokości 60% podstawy wymiaru, która po waloryzacji od 01 marca 2016 r. wynosiła 5.257,34 zł. Wskazane przepisy nie mają zastosowania do świadczeń przyznawanych na zasadach ogólnych, tj. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W złożonym w dniu 25 maja 2016 r. wniosku o rentę rodzinną wnioskodawczyni wskazała, że śmierć osoby, po której ma być przyznana renta nie była następstwem wypadku przy pracy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy.

Mąż A. M., R. M. zmarł w dniu (...) i do chwili śmierci był uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 12 miesięcy od 01 maja 1973 r. do 30 kwietnia 1974 r., zgodnie z załączonym do wniosku o rentę zaświadczeniem Rp-7 z dnia 23 października 1974 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynoszący 261,26% został ograniczony do 250%. (decyzja o przeliczeniu renty z dnia 20 września 1994 r.). Ustalając kolejnymi decyzjami wysokość renty wypadkowej organ rentowy podwyższał świadczenie do 60% podstawy jej wymiaru. Jak wynika z załączonej do odwołania kserokopii decyzji o waloryzacji renty, rentę po waloryzacji od 01 marca 2016 r. w kwocie

1.400,08 zł organ rentowy podwyższył do kwoty 3.154,40, stanowiącej 60% obliczonej po waloryzacji od 01 marca 2016 r. podstawy wymiaru wnoszącej 5.257,34 zł.

W złożonym w dniu 25 maja 2016 r. wniosku o rentę rodzinną A. M. wskazała, że śmierć R. M., po którym ma być przyznana renta rodzinna, nie była następstwem wypadku przy pracy. Do wniosku o rentę ubezpieczona nie dołączyła żadnych dowodów mających wpływ na wysokość świadczenia. W punkcie V.2 złożonego wniosku ubezpieczona, w celu ustalenia świadczenia jakie przysługiwałoby jej mężowi, wniosła o wybranie najkorzystniejszego wariantu w celu ustalenia jego podstawy wymiaru na podstawie przedłożonych dokumentów

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 08 czerwca 2016 r., znak: (...) przyznał wnioskodawczyni A. M. od dnia (...) prawo do renty rodzinnej. W celu obliczenia wysokości tego świadczenia, do ustalenia podstawy wymiaru renty osoby zmarłej przyjął podstawę wymiaru renty tej osoby. Organ rentowy wskazał, że podstawa wymiaru renty osoby zmarłej obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 250% przez kwotę bazową 717,16 zł wynosiłaby 1.792,90 zł (po waloryzacji od 01 marca 2016 r. 5.253,77 zł.). Ponadto do ustalenia wysokości świadczenia, jakie przysługiwałoby osobie zmarłej Oddział ZUS uwzględnił 14 lat i 9 miesięcy (177 miesięcy) okresów składkowych oraz okres brakujący do 25 lat 10 lat i 3 miesięcy. Wysokość renty osoby zmarłej obliczył na kwotę 644,73 zł, po waloryzacji od 01 marca 2016 r. - 1.889,18 zł. Ostatecznie stwierdził, że renta rodzinna od (...) dla jednej osoby uprawnionej wynosi 85% świadczenia osoby zmarłej (85% x 1.889,18 zł=) 1.605,80 zł. Organ rentowy stwierdził, iż renta rodzinna ustalona decyzją z dnia 08 czerwca 2016 r. zostaje zawieszona ponieważ jest świadczeniem mniej korzystnym – nadal będzie płatna emerytura jako świadczenie korzystniejsze.

(n i e s p o r n e; w tym akta rentowe)

Sąd zważył co następuje.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Kluczowe dla rozstrzygnięcia znaczenie ma niesporny fakt, że śmierć męża wnioskodawczyni nie nastąpiła w związku z wypadkiem przy pracy. Z okoliczności faktycznych sprawy wynika, że do chwili śmierci w dniu (...) R. M. był uprawniony do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Ze względu na związek jego częściowej niezdolności do pracy z wypadkiem przy pracy, ostatnio podstawę wypłaty i ustalania wysokości renty stanowiły przepisy ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U.2015.1242 j.t.). Zgodnie bowiem z art. 50 ust. 1 tej ustawy, renty z tytułu niezdolności do pracy przyznane na podstawie przepisów wymienionych w art. 61 (m.in. ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 1983 r. Nr 30, poz. 144, z późn. zm.)), stają się rentami w rozumieniu ustawy z dnia 30 października 2002 r. Renta rodzinna z ubezpieczenia wypadkowego przysługuje uprawnionym członkom rodziny ubezpieczonego, który zmarł wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej (art. 17 ust. 5 ustawy wypadkowej z 2002 r.) jak również w razie śmierci wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej rencisty uprawnionego do renty z tytułu niezdolności do pracy (art. 17 ust. 6 wymienionej ustawy). Skoro zatem w okolicznościach faktycznych śmierć uprawnionego do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy R. M. nie nastąpiła wskutek wypadku przy pracy, renta rodzinna z ubezpieczenia wypadkowego wnioskodawczyni nie przysługuje. Zatem podstawy obliczenia wysokości przysługującej jej renty rodzinnej nie mogą stanowić przepisy ustawy wypadkowej z dnia 30 października 2002 r.

W zaistniałej sytuacji prawidłowo prawo do renty rodzinnej organ rentowy ustalił na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i na podstawie przepisów tej ustawy obliczył wysokość przyznanego świadczenia. Zgodnie z art. 73 ust. 1 pkt 1 tej ustawy renta rodzinna wynosi dla jednej osoby uprawnionej – 85% świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu, przy czym na podstawie art. 73 ust. 2 za kwotę świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu uważa się kwotę emerytury, z zastrzeżeniem ust. 3 i 3a, lub renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Do chwili śmierci R. M. był uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, tym niemniej zgodnie z art. 73 ust. 2, w celu obliczenia wysokości renty rodzinnej na podstawie ustawy emerytalnej należało ustalić jako kwotę świadczenia, które

przysługiwałoby zmarłemu mężowi wnioskodawczyni, kwotę renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Sposób obliczenia renty dla osoby całkowicie niezdolnej do pracy określa przepis art. 62 ustawy emerytalnej. Na podstawie art. 62 ust. 1a tej ustawy, przy obliczaniu wysokości renty przepisy art. 53 ust. 3 – 5 stosuje się odpowiednio. Zatem zgodnie z art. 53 ust. 3, rentę, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru świadczenia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do emerytury. Brak jest zatem uzasadnionych podstaw do przyjęcia do ustalenia kwoty emerytury, która przysługiwałaby R. M. obowiązującej od 01 marca 2016 r. kwoty bazowej.

Należy podzielić podniesiony w odpowiedzi na odwołanie argument, wskazujący na to, że nie jest w sprawie możliwe ustalenie podstawy wymiaru na nowo w myśl art. 15 ustawy emerytalnej. Brak jest bowiem w zebranej w aktach rentowych dokumentacji wykazu zarobków z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o rentę rodzinną, tj. z lat 1996 – 2015 (art. 15 ust. 1 ustawy emerytalnej), jak również z 20 lat kalendarzowych z całego okresu ubezpieczenia (art. 15 ust. 6 ustawy). W tej sytuacji prawidłowo na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS organ rentowy do ustalenia podstawy wymiaru renty rodzinnej przyjął podstawę wymiaru renty wypadkowej jej zmarłego męża, w wysokości uwzględniającej rewaloryzację oraz wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie po ustaleniu prawa do renty wypadkowej. Na podstawie art. 53 ust. 3 wymienionej ustawy emeryturę, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru świadczenia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do emerytury. Brak jest zatem uzasadnionych podstaw do przyjęcia do ustalenia kwoty emerytury, która przysługiwałaby R. M. obowiązującej od 01 marca 2016 r. kwoty bazowej.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. pozbawione dostatecznie uzasadnionych podstaw odwołanie, oddalił.